

Հաստատում եմ՝
տնօրեն՝ Վ. Բաբինյան
01.09.2023թ.

«Կիրանցի Գ. Վարդանյանի անվան հիմնական Դպրոց»
ՊՈԱԿ-ի I դասարանի դասվարի 2023-2024 ուսումնական
տարվա ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների
պլանավորում

Դասվար՝ Ռինա Օհանյան

ԿՐԹԱԿԱՆ-ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Ներածություն (դասարանի ընդհանուր բնութագիրը) | դասարանում սովորում են 5 աշակերտ՝ 4 տղա և 1 աղջիկ: Դասարանը համախմբված է: Բավականին ակտիվ և խելացի աշակերտներ են, ցուցաբերում են լավ վարքագիծ: Ձևավորվում է առողջ կուլեկտիվ:

2. Ուսումնադաստիարակչական նախատեսվող աշխատանքներն ուսումնական տարվա ընթացքում՝ ներկայացվում է միջոցառումների օրացույցային պլանի աղյուսակ: Պետք է իրականացվի հայեցի, գեղագիտական, բարոյական, հայրենասիրական, սպորտային, քաղաքացիական դաստիարակությանը նպաստակա ուղղված միջոցառումներ, բաց դասեր, սպորտլանդիաներ, էքսկուրսիաներ, աշակերտների հայացքների, մոտեցումների բացահայտման ուղղությամբ քայլեր: Կարևորագույն միջոցը դասապրոցեսն է, որի ընթացքում երեխաներին տրվում են գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ, ինքնուրույնության նախաձեռնում, հանդուրժողականության արտահայտում:

3. Հայեցի դաստիարակություն

3.1-Հոգևոր դաստիարակությունը սկսվում է հայրենիքի հանդեպ սիրուց: Հայրենիքը սկսվում է տնից, հողից, ջրից: Հայեցի դաստիարակություն նշանակում է սիրել հայոց լեզուն, մեր ավանդույթներն ու սովորույթները, երգն ու պարը, մշակույթը, ազգային նվաճումները, հայտնագործությունները:

3.2- Գեղագիտական դաստիարակությունը մանկավարժների և դաստիարակողի համատեղ գործունեության գործընթաց է, որը ձևավորում է գեղագիտական կուլտուրա: Գեղագիտական դաստիարակության զարգացմանը մեծապես նպաստում են արվեստի օջախներ այցելելը, էքսկուրսիաները և այլն:

3.3-Ռազմա-հայրենասիրական դաստիարակություն. Հայրենասիրությունը դա սերն է հայրենիքի, սեփական երկրի նկատմամբ: Դա հոգատարությունն է հայրենիքի հանդեպ և հանուն հայրենիքի սեփական անձի զոհողությունն է: Պետք է հարգել և սիրել մեր հայրենիքը: **3.4-** Ֆիզիկական դաստիարակությունը ուղղված է սովորողների օրգանիզմի ձևաբանական և ֆունկցիոնալ կատարելագործմանը, արտաքին միջավայրի անբարենպաստ պայմանների դեմ կայունության ձևավորմանը, հիվանդությունները կանխելուն և առողջության պահպանմանը: **3.5-**Աշխատանքային դաստիարակություն նշանակում է զուգակցել սովորողների մտավոր և ֆիզիկական աշխատանքի ձևերը: Այդ իսկ պատճառով պետք է անընդհատ հարստացնել և համալրել նրանց աշխատանքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները: **3.6-**Բնապահպանական դաստիարակություն. Նպատակը շրջապատող միջավայրի նկատմամբ դպրոցականների պատասխանատվության ձևավորումն է: Պետք է անձի մեջ դաստիարակել, որ բնությունը ազգային հասարակական հարստություն է, որը պետք է պահել խնամքով:

4. Դպրոց-ընտանիք կապը ձևավորվում է ծնողների և մանկավարժների համատեղ

գործունեությունից: Այդ համատեղ գործունեությունը նախատեսում է երեխայի հանդեպ միասնական պահանջների մշակում: Ծնողներին պետք է ներգրավել դպրոցական աշխատանքների կատարմանն ու կազմակերպմանը:

**ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ**

I կիսամյակ

Ուսումնական շաբաթներ	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների բովանդակություն	Կատարման ժամկետը	Կատարող
1.	Եկեք ծանոթանանք (ընտրել դասարանի ավագ և սանիտար):	06.09.2023թ.	Դասվար
2.	Դասարանական անկյան ստեղծում(դասացուցակ, հերթապահության ցուցակ, դրոշ, զինանշան ,օրհներգ)	13.09.2023թ.	Դասվար
3.	Անկախության օր	20.09.2023թ.	Դասվար, աշակերտ
4.	Թեմա « Համագործակցություն», « մեր բակի պատմությունը», ընթերցում ու քննարկում	27.09.2023թ.	Դասվար
5.	Դաս-միջոցառում « Շնորհավոր տոնդ ուսուցիչ»	04.10.2023թ.	Դասվար, աշակերտ
6.	Աշխատանք հետ մնացող աշակերտների հետ	11.10.2023թ.	Դասվար, աշակերտ
7.	Զրույց « Ինչ է ընկերությունը » թեմայով	8.11.2023թ.	Դասվար, աշակերտ
8.	Թեմա « Արդյունավետ հաղորդակցում », « Քուչոյի ծննդյան օրը » ընթերցում և քննարկում	15.11.2023թ.	Դասվար, աշակերտ
9.	«Ես բարեկիրթ եմ » թեմայով զրույց և քննարկում	22.11.2023թ.	Դասվար, աշակերտ
10.	Շաբաթօրյակ դասարանում	29.11.2023թ.	Դասվար
11.	Զրույց «Իմ տունը», «Իմ ընտանիքը » թեմայով:Դեկտեմբերի 7 զրույց:	06.12.2023թ.	Դասվար
12.	Թեմա «Կոնֆլիկտների հաղթահարում», «Արի հաշտվենք» ընթերցում և քննարկում	13.12.2023թ.	Դասվար, աշակերտ
13.	Զրույց «Ձմեռ» թեմայով:Տոնաձևի խաղալիքների պատրաստում:Նոր տարի	20.12.2023թ.	Դասվար, աշակերտ

II կիսամյակ

Ուսումնական շաբաթներ	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների բովանդակություն	Կատարման ժամկետը	Կատարող
1.	Զրույց հայոց բանակի կազմավորման մասին	24.01.24թ.	Դասվար
2.	«Ում եմ ամենից շատ սիրում»թեմայով	31.01.24թ.	Դասվար,

	զրույց		աշակերտ
3.	Լավ և վատ գործեր» պատմության ընթերցում և քննարկում	07.02.24թ.	Դասվար, աշակերտ
4.	Դասարանական շաբաթօրյակ	14.02.24թ.	Դասվար, աշակերտ
5.	Տեղեկություններ Հ. Թումանյանի մասին, ընթերցել Թումանյանի հեքիաթներից	21.02.24թ.	Դասվար
6.	«Դռները բա՛ցեք գարուն է գալիս»:Գարնան առաջին օր	28.02.24թ.	Դասվար, աշակերտ
7.	«Ինչ նվիրել մայրիկին»:Տեղեկություն տոնի մասին «Մարտի 8 »: «Երգ մայրիկիս » երգի ուսուցում	06.03.24թ.	Դասվար, աշակերտ
8.	Թեմա «Բանակցություններ», «Կախարդական ծրարը» պատմության ընթերցում և քննարկում	13.03.24թ.	Դասվար, աշակերտ
9.	Տեղեկություններ Աթաբեկ Խնկոյանի մասին որպես մանկագիր:Ընթերցել «Խոզն ու ագռավը» առակը:	03.04.24թ.	Դասվար, աշակերտ
10.	Ցերեկույթ նվիրված մայրության տոնին: «Իմ մայրիկը»	10.04.22թ.	Դասվար, աշակերտ
11.	Զրույց «Մեծ Եղեռն » թեմայով հիշատակի օրԹեմա	17.04.22թ.	Դասվար, աշակերտ
12.	Թեմա «Շրջակա միջավայր » «Նվերը» պատմության ընթերցում ու քննարկում	01.05.2024թ.	Դասվար, աշակերտ
13.	«Քաջ Նազարը » հեքիաթի ընթերցում և քննարկում	08.05.2024թ.	Դասվար, աշակերտ
14.	«Ուրվական ենք փնտրում » պատմվածքի ընթերցում	15.05.2024թ.	Դասվար
15.	Դասարանական գրքերի նորոգում և համայրում նոր գրքերով	22.05.2024թ.	Դասվար, աշակերտ

Ծնողական ժողովներ 2023-2024 ուստարվա I կիսամյակ

	Քննարկվող հարցեր	Ամիս, ամսաթիվ
1.	Դասարանական ծնողական խորհրդի ընտրություն: Կարգապահական հարցերի քննարկում: Ծնողների իրավունքների և պարտականությունների մասին իրազեկում և քննարկում	08.09.2023թ.
2.	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ամփոփում: 2023-2024 ուստարվա I կիսամյակի ամփոփում: Կարգապահական հարցերի քննարկում:	24.12.2023թ.
3.	Կարգապահական հարցերի քննարկում: Ուսման առաջադիմության և բացակայությունների հետ կապված հարցերի քննարկում:	11.03.2024թ.
4.	Կարգապահական հարցերի քննարկում: Ուսման առաջադիմության և բացակայությունների հետ կապված հարցերի քննարկում: 2023-2024 ուստարվա տարեկան առաջադիմության ամփոփում:	24.05.2024թ.

Ծնողական ժողով

Դասուցի ներածական խոսքը

Ինչպես դաստիարակել երեխային՝ բացահայտելու համար այն լավագույնը, որը կա նրա մեջ, և արտահայտել ողջ լավագույնը, որը կա մեր մեջ: Միակ, բացառիկ բաղադրատոմս չկա և չի կարող լինել:

Ինչպես որ չկան իդեալական երեխաներ, այնպես էլ չկան իդեալական ծնողներ:

Ծնող լինել՝ նշանակում է շարունակ սովորել ծնող լինել, զարգացնել կանխազգացողությունը, հնարավորության սահմաններում ինքնակատարելագործվել:

Դաստիարակի աշխատանքի բնույթը, մանկավարժական գործառնությունները, նպատակը և աշխատանքի ուղղությունները

Դաստիարակները դասարանի հետ հիմնական աշխատանք վարողներն են: Գործունեության շրջանակը ենթադրում է հետևյալ աշխատանքները.

1. Դասարանում ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կազմակերպում`
 - հետևում է աշակերտների հաճախելիությանը (մատյանում նշում է բացակայությունները, հետևում է, որ դրանց համար փաստաթուղթներ կայացվի),
 - աշխատում է առարկայական ուսուցիչների հետ` առաջադիմության բարձրացման ուղղությամբ (պարբերաբար ստուգում է օրագրերը, վերլուծում է ընթացիկ և վերջնական գնահատականները)
 - հետևում է աշակերտների կարգապահությանը:
2. Աշակերտների հետ արտադասարանական դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպում`
 - կազմակերպում է դասարանական ժողովներ,
 - կազմակերպում է կոլեկտիվ ստեղծագործական աշխատանքներ,
 - կազմակերպում է այցելություններ թատրոն, համերգասրահ, թանգարաններ, ցուցահանդեսներ:
3. Սովորողների հանրօգուտ աշխատանքի (դպրոցամերձ տարածքի մաքրում և այլն) կազմակերպում:
4. Աշխատանք սովորողների ծնողների հետ`
 - ծնողներից ակնկալում է, որ հետևեն երեխայի առաջադիմությանը,
 - ծնողների հետ անհատական զրույցներ է ունենում,
 - ծնողական ժողովներ է կազմակերպում:
5. Ծանոթացում սովորողների սոցիալական պայմանների`
 - ծանոթանում է սովորողների ընտանիքի կազմին,
 - նրանց բնակարանային և կենցաղային պայմաններին:
 - բարոյահոգեբանական պայմաններին

Դաստիարակական ժամի դաստիարակչական գործառույթները

Դաստիարակական ժամը աշակերտների հետ դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպման կարևորագույն ձևերից մեկն է: Այն ներառվում է դասացուցակի մեջ և անց է կացվում յուրաքանչյուր շաբաթ՝ որոշակի օր:

Դաստիարակական ժամի ձևերը տարբեր են. դասախոսություն, զրույց, բանավեճ, վիկտորինա, մրցույթ, խաղ, կոնֆերենս, հեռակա ճանապարհորդություն, տոն և այլն:

Դաստիարակական ժամը կատարում է հետևյալ դաստիարակչական ֆունկցիաները. կրթական, կողմնորոշման, ուղղորդման և ձևավորման:

Կրթական ֆունկցիա - կարևորվում է նրանով, որ դաստիարակչական ժամը ընդլայնում է աշակերտների գիտելիքների շրջանակը: Դաստիարակական ժամի առարկա կարող է հանդիսանալ գիտությունների տարբեր ոլորտներից բերված տեղեկություններ, սոցիալական կյանքի երևույթներ, երեխաների հոգեբանական խնդիրներ:

Կողմնորոշող ֆունկցիա - նպաստում է իրադարձություններին և երևույթներին բարոյական գնահատական տալու ժամանակ՝ հենվելով բարոյական և հոգևոր արժեքների վրա, աշակերտների մոտ աշխարհի հանդեպ որոշակի վերաբերմունքի ձևավորմանը: Հաճախ դաստիարակական ժամերը օգնում են աշակերտներին կողմնորոշվել հասարակական արժեքների մեջ:

Ուղղորդող ֆունկցիա - դաստիարակչական ժամի այս ֆունկցիան նախատեսում է աշակերտների գործունեության կազմակերպում, ազդելով նրանց վարքագծի վրա, որպեսզի գիտելիքները վերածվեն համոզմունքի:

Ձևավորող ֆունկցիա - արտահայտվում է աշակերտների մոտ իրենց արարքների և իրենք իրենց գնահատելու կարողության ձևավորման մեջ, օգնում է վարել երկխոսություն, շարադրել փաստերով, արտահայտել սեփական կարծիքը:

Հաճախ դաստիարակչական ժամը միաժամանակ կատարում է նշված բոլոր չորս ֆունկցիաները. այն և՛ կրթում, և՛ կողմնորոշում, և՛ ուղղորդում, և՛ ձևավորում է

աշակերտներին: Այս ֆունկցիաները, հնարավորինս պետք է արտացոլվեն դաստիարակչական միջոցառման նպատակի ձևակերպման մեջ:

Դասղեկի ժամերի թեմատիկան տարբեր է: Դասղեկի ժամերը կարող են նվիրվել.

- բարոյաէթիկական
- գիտության և իմացության
- գեղագիտական
- պետության և իրավունքի
- հիգիենայի և առողջ ապրելակերպի
- հոգեբանական
- բնապահպանական
- համադպրոցական /կարևոր հասարակական իրադարձությունների, տոնական օրերի/ խնդիրների:

Դասղեկի խնդիրը – ստեղծել մանկավարժական տարածք երեխայի ինքնության զարգացման, նրա ներաշխարհի հարստացման համար:

Լավ է, երբ երեխաների հետ շփվելիս դաստիարակը կառաջնորդվի յուրահատուկ կանոնակարգով, որը իր մեջ ներառում է այսպիսի կանոններ.

- Սիրել երեխաներին
- Երբեք չմոռանալ խրախուսել երեխաներին լավ արարքի համար
- Երբեք չհամեմատել երեխաներին
- Չունենալ սիրելիներ
- Երբեք չբողոքել երեխաներից
- Կարողանալ ներել
- Կարողանալ օգնել
- Կարողանալ համբերել և սպասել
- Կարողանալ հետաքրքիր մարդ լինել
- Կարողանալ սիրով պահանջել և սիրել պահանջելով
- Կարողանալ յուրաքանչյուրի համար բարի խոսքեր գտնել
- Կարողանալ ընդհանուր լեզու գտնել ուսուցիչների և ծնողների հետ
- Կարողանալ ցանկացած աշխատանք կատարել երեխաների հետ
- Յուրաքանչյուր երեխայի մոտ գտնել կարևոր որակներ և ջանալ զարգացնել դրանք
- Ամեն ինչ հորինել նրանց հետ միասին, այլ ոչ թե նրանց փոխարեն
- Սովորեցնել երեխաներին բարություն, պատասխանատվություն, հարգանք իրենց և մյուսների նկատմամբ:

Դաստիարակությունը բավականին աշխատատար, բարդ գործ է: Միշտ պետք է զբաղվել երեխաների հետ, միշտ նոր սնունդ տալ նրանց ուղեղին, պատկերացմանը, հոգուն, արդյունքը երկար սպասել չի տա:

Ծնողական ժողով

«Խրախուսումն ու պատիժը՝ որպես դաստիարակչական մեթոդ ընտանիքում»

Ժողովը ընթանում է ինտերակտիվ ձևով: Բոլոր ներկաները բաժանված են խմբերի:

- ✓ «Խրախուսման» խումբ
- ✓ «պատժի» խումբ
- ✓ «փորձագետների» խումբ
- ✓ «ծնողների» խումբ:

Գրատախտակին գրված է ժողովի նախաբանը:

Ինչպես դեղորայքը չի ծառայում նպատակին, եթե չափաբաժինը չափից շատ է, այնպես էլ խրախուսումն ու քննադատումը՝ երբ անցնում են արդարության չափը:

Ա.Շոպենհաուեր

Դաստիարակչական ներածական խոսքը

Ինչպես դաստիարակել երեխային՝ բացահայտելու համար այն լավագույնը, որը կա նրա մեջ, և արտահայտել ողջ լավագույնը, որը կա մեր մեջ: Միակ, բացառիկ բաղադրատոմս չկա և չի կարող լինել:

Ինչպես որ չկան իդեալական երեխաներ, այնպես էլ չկան իդեալական ծնողներ:

Ծնող լինել՝ նշանակում է շարունակ սովորել ծնող լինել, զարգացնել կանխագագոցությունը, հնարավորության սահմաններում ինքնակատարելագործվել:

Պատժելը և խրախուսելը՝ որպես դաստիարակության մեթոդ, ոչ միշտ են դրական դեր խաղում երեխայի անձի զարգացման ընթացքում, սակայն ծնողները հաճախ են դրանք կիրառում: Ահա, այս մասին է մեր այսօրվա զրույցը:

Շատ հաճախ երեխան դառնում է նյարդային, ագրեսիվ և անհավասարակշիռ, երբ ծնողները սխալ ու կոպիտ են կիրառում նրանց հանդեպ պատժի միջոցները, և ուրբան էլ տարօրինակ հնչի, նաև խրախուսանքի միջոցները:

Փորձենք հասկանալ՝ ի՞նչ է պատիժը և խրախուսանքը, ինչպիսի՞ն են դրանք լինում և անբաժե՞շտ են արդյոք դաստիարակության մեջ:

Սկսենք մեր աշխատանքը:

1. Քննարկվում են հարցեր. «Ին՞չ է խրախուսանքը» և «Ին՞չ է պատիժը»:
Քննարկումը կատարվում է հետևյալ սխեմայով.

- խմբերի պատասխանները /խրախուսում և պատիժ/
- լսարանի կարծիքը /ծնողներ/
- փորձագետների կարծիքը:

2. «Ծնողների կողմից ի՞նչ խրախուսման կամ պատժի կիրառման տեսակներ են օգտագործվում» հարցի քննարկում: Աշխատանք խմբերով:

- խմբերի պատասխանները
- ծնողների կարծիքը
- փորձագետների կարծիքը:

4-9 դասարանցիների ծնողական ժողովի նախապատրաստման ժամանակ կատարվել է նախնական անկետավորում տվյալ թեմայով:

Առաջարկվում է տեսնել, թե այդ առումով ինչ են մտածում երեխաները:

Ցուցադրվում են սահիկներ:

Սահիկ1.«Աշակերտների կողմից տրված խրախուսման և պատժման բացատրությունները»:

Սահիկ 2.«Ինչպես են ընտանիքում կիրառվում խրախուսումն ու պատիժը»:

Մեջբերումներ դպրոցականների հարցաթերթիկներից.

- ✦ «Իմ ընտանիքում չկա ոչ խրախուսանք, ոչ պատիժ: Մեզ մոտ պայմանագրային հարաբերություններ են՝ արա սա, փոխարենը ստացիր դա, չես անի՝ ոչինչ էլ չես սատանա: Միգուցե դա սառն է, բայց ինձ ձեռք է տալիս»:
- ✦ «Ինձ հաճախ են պատժում, իսկ խրախուսելու մասին անգամ խոսք լինել չի կարող, չնայած այն բանին, որ ջանում եմ ամեն ինչ անել»:
- ✦ «Ինձ վրա չեն բարկանում, բայց առանձնապես չեն էլ գովում»:

3. Հարցերի քննարկում.

- Ինչի՞ համար է պետք պատժել երեխային:
- Ինչի՞ համար է պետք խրախուսել երեխային:

Քննարումը կատարվում է նույն սխեմայով:

Ծնողական ժողովի նախապատրաստման ընթացքում երեխաներին հանձնարարված էր պատասխանել մեկ հարցի.«Եթե ես լինեի հրաշագործ, ապա ինչից կազատվեի դաստիարակության մեջ»: Տեսեք, թե ինչ պատասխաններ են տվել մեր աշակերտները:

Ցուցադրվում է այս հարցի պատասխաններին համապատասխանող սահիկը:

4.Սահիկը դիտելուց հետո լսարանը, որպես խմբային աշխատանք, ավարտում է հետևյալ անավարտ նախադասությունները.

«Ես գովում եմ երեխային, եթե...», «Ես բարկանում եմ երեխայի վրա, եթե...», «Ես նրան նվերներ եմ տալիս, եթե...», «Ես արգելում եմ նրան, եթե...»:

Խմբերի ներկայացուցիչները ներկայացնում են աշխատանքի արդյունքները:

Դասղեկը անց է կացնում խմբային աշխատանքի արդյունքների քննարկում:

Ապա առաջարկվում է դահլիճում ներկա ծնողներին կարդալ իրենց կողմից ավարտված նախադասությունները և խոսքը տալիս է փորձագետներին:

Դասղեկ

5. Առաջարկում եմ քննարկել որոշ խնդրահարույց իրավիճակներ, որոնց կարելի է բախվել կյանքի ընթացքում:

Իրավիճակ 1

Ծնողները երկար մտածում են՝ ի՞նչ նվիրել իրենց աղջկան ուսումնական տարին ավարտելու կապակցությամբ, որպես խրախուսանք՝ լավ սովորելու համար: Գնեցին գեղարվեստական գիրք և ամառային լուսանկարների ալբոմ: Նվերը ստանալով՝ աղջիկը բարկացավ. «Ես մտածում էի, որ դուք ինձ համար որևէ արժեքավոր բան կգնեիք: Ա՛յ, օրինակ, ընկերուհուս ծնողները անվավոր չմուշկներ են նվիրել»:

Իրավիճակ 2

Ընտանիքում փոքրիկ է ծնվել, որից հետո ավագ որդու վարքագիծը կտրուկ փոխվել է: Ավելի շատ ագրեսիվություն է սկսել ցուցաբերել ծնողների նկատմամբ: Փոքր եղբայրը նույնպես դարձել է նրա ագրեսիայի առարկան: Հերթական անգամ, երբ մայրը խնդրում է նրան զբաղվել փոքր եղբոր հետ, նա պատասխանում է. «Ես դայակ չեմ»: Ծնողները բարկացան և պատժեցին նրան:

Իրավիճակ 3

Ընտանիքում ընդունված կարգ կա, որ երեխաները շաբաթվա վերջում հաշվետվություն են ներկայացնում իրենց ուսման վերաբերյալ: Եթե ծնողների կարծիքով արդյունքները լավ են, ապա երեխաները խրախուսվում են դրամով: Եթե երեխաների ուսումնական արդյունքները ծնողներին չեն բավարարում, ապա նրանք, որպես պատիժ, պետք է աշխատեն տանը կամ ամառանոցում՝ մաքրություն անեն, ջրեն այգին և այլն: Երեխաները ջանում էին սովորել, որպեսզի խուսափեն աշխատանքով պատժվելուց:

Ընթանում է իրավիճակների քննարկում:

Դասղեկ՝ Կարողացա՞նք մենք այսօրվա մեր հանդիպման ընթացքում պատասխանել. «Ինչպե՞ս ճիշտ կիրառել պատիժն ու խրախուսանքը» հարցին: Երևի թե ոչ, որովհետև դրա հստակ պատասխանը ոչ-ոք չգիտի: Երեխայի դաստիարակությունը բազմաթիվ գործոններից է կախված և ունի անհատական առանձնահատկություններ: Կարևոր է, թե ինչպես են ձևավորվում նրանց փոխհարաբերությունները, ինչքանով են երեխաները և ծնողները հույզերով մտերիմ միմյանց հետ: Ես հաջողություն եմ մաղթում ձեզ՝ ձեր երեխաների դաստիարակության հարցում: Եվ վերջում ուզում եմ

մի քանի մեջբերումներ անել Դորոտի Լոու Նոլթի «Հեղափոխություն կրթության մեջ» գրքից.

- Երեխաները սովորում են այն ամենը, ինչ տեսնում են իրենց շուրջը:
- Եթե երեխան ապրում է քննադատության մթնոլորտում՝ նա սովորում է քննադատել:
- Եթե երեխան ապրում է թշնամության մթնոլորտում՝ նա սովորում է պատերազմել:
- Եթե երեխան շրջապատված է խղճահարությամբ՝ նա սովորում է ինքն իրեն խղճալ:
- Եթե երեխան զգում է խրախուսանք՝ նա սովորում է ինքնավստահ լինել:
- Եթե երեխային գովում են՝ նա սովորում է բարեհամբույր լինել:
- Եթե երեխան ապրում է սիրո մթնոլորտում՝ նա սովորում է սիրել:
- Եթե երեխան ապրում է անվտանգության զգացումով՝ նա սովորում է հավատալ ինքնիրեն և շրջապատին:

Դասարանի ղեկավարը (այսուհետ՝ դասղեկ), իսկ տարրական դպրոցում՝ դասավարը՝

1) դաստիարակչական աշխատանք է կատարում իր դասարանի սովորողների շրջանում, հայտնաբերում է կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված սովորողի (ընտա-նիքի) և դրա մասին մեկօրյա ժամկետում տեղեկացնում է դպրոցի տնօրենին՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս մանկավարժական աշխատողների հետ.

2) մասնակցում է իր ղեկավարած դասարանում սովորողների կրթության առանձ-նահատուկ պայմանների կարիքի դիտարկմանը, բացահայտմանը, գնահատմանը և ման-

կավարժահոգեբանական աջակցության համապատասխան ծառայությունների մշակմանը, դրանց ապահովմանը.

3) նպաստում է սովորողների նկատմամբ դպրոցի և ընտանիքի միասնական մանկավարժական պահանջ-ների կատարման ապահովմանը.

4) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնա-կան օգնություն.

5) իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործավարությունը, էլեկտրո-նային գրանցումները, դպրոցի տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադի-մության, հաճախումների և վարքի մասին տեղեկատվություն.

6) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ և այլ միջոցառումներ.

7) դպրոցի մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում սովորողին խրախուսանքիկամ կարգապահական տույժի ներկայացնելու հարցը: